

VENDIM
Nr. 428, datë 26.6.2019

**PËR MIRATIMIN E TABELËS SË PËRSHKRUESVE TË DETAJUAR PËR ÇDO
NIVEL TË KORNIZËS SHQIPTARE TË KUALIFIKIMEVE¹**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 1, të nenit 5, të ligjit nr. 10247, datë 4.3.2010, "Për Kornizën Shqiptare të Kualifikimeve", të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe të ministrit të Financave dhe Ekonomisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e tabelës së përshkruesve të detajuar për çdo nivel të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, sipas shtojcës nr. 1, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

SHTOJCA NR. 1
**PËRSHKRUESIT E DETAJUAR TË NIVELEVE TË KORNIZËS SHQIPTARE TË
KUALIFIKIMEVE (KSHK)**

Nivelet e KSHK	Njohuri	Aftësi	Kompetenca
8	Zotërimi i krijimit dhe i interpretimit të njohurive të reja, nëpërmjet dijeve të thelluara, të një cilësie të tillë që të përmbushë kërkesat e thelbit të disiplinës dhe të publikimeve të nivelit të lartë ² ; Përdorimi i njohurive të specializuara për të analizuar, vlerësuar dhe përmbledhur ide të reja dhe komplekse që janë më të avancuarat në atë fushë. Zotërimi i përvetësimit sistematik dhe i të kuptuarit të trupit themelor të njohurive, të cilat janë thelbi i një discipline akademike ose i një fushe profesionale. Zotërimi i të kuptuarit dhe zbatimi i metodave dhe i teknikave më të avancuara	Aftësi të përgjithshme dhe të thelluara për konceptimin dhe realizimin me integritet të një projekti për gjenerimin e njohurive të reja; Cilësi të transferueshme, të cilat kërkojnë ushtrimin e përgjegjësiwe personale dhe të nismave gjerësisht autonome në situata komplekse dhe kritike, të nevojshme për punime shkencore dhe inovacion. Aftësi për të dhënë një kontribut përmes hulumtimit origjinal që tenton të arrijë kufirin e njohurive duke zhvilluar një punë themeltare, disa prej të cilave meritojnë publikime në rrafsh kombëtar apo ndërkombëtar. Aftësi për analizë kritike,	Zbatimi i gjykimeve mbi çështje të fushave speciale, me efektivitet në mjedise me specialistë dhe jo specialistë të fushës; Komunikimi në nivel të lartë gjuhësor, si në gjuhën amtare ashtu edhe në një gjuhë të huaj, i rezultateve të përfutur prej punimeve me karakter themelor ose të zbatuar me kolegë homologë, duke u angazhuar dhe në dialog kritik dhe duke drejtuar dhe ngritur procese sociale komplekse Zhvillimi në nivel të lartë i teknikave, përsosja e metodikave të reja në fushën e ekspertizës dhe zhvillimi i ideve dhe i proceseve të reja në kuadër të punës apo studimit, përfshirë dhe kërkimin.

¹ Ky vendim është përafshuar pjesërisht me:

Rekomandimin e Këshillit të Evropës (2017 / C 189/03), datë 22 maj 2017, "Mbi Kornizën Evropiane të Kualifikimeve për të mësuarit gjatë gjithë jetës dhe shfuqizimin e rekomandimit të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të 23 prillit 2008 mbi themelimin e Kornizës Evropiane të Kualifikimeve për të nxënëit gjatë gjithë jetës".

² Referencimet kundrejt EQF

	në fushën apo në fushat e ekspertizës në kërkim shkencor ³ .	vlerësim dhe sintezë të ideve komplekse, si dhe komunikim me homologët dhe me komunitetin shkencor e akademik në përgjithësi, në fushën përkatëse të ekspertizës; promovimi në kontekstin akademik dhe profesional të zhvillimeve sociale, kulturore apo teknologjike në një shoqëri që bazohet në dije.	
7	Zotërimi sistematik i dijeve teorike dhe praktike shumë të specializuara me vetëdije kritike të problemeve të ditës dhe/ose të vizioneve të reja, të cilat janë ose konsiderohen si themeli i disiplinave akademike, fushave të studimit apo lëmit profesional dhe që krijojnë bazat ose mundësitë për origjinalitetin në zhvillimin dhe/ose aplikimin e ideve, shpesh në kontekstin e kërkimit, dhe për ndërveprimin midis fushave të ndryshme; Zotërimi dhe të kuptuarit e plotë të teknikave të zbatuara në kërkimin shkencor ose në fushën e dijeve të avancuara; Origjinalitet në zbatimin e njohurive së bashku me të kuptuarit praktik se si teknikat e stabilizuara në kërkimin shkencor përdoren për të krijuar e interpretuar njohuritë e disiplinës në situata të reja të panjohura në kontekst të gjerë të fushës përkatëse të studimit; Zotërimi i të kuptuarit themelor për vlerësimin me sy kritik të kërkimit shkencor të ditës dhe të dijeve të avancuara, vlerësimi i metodologjive e zhvillimi i kritikës e tij si edhe konceptimi dhe propozimi i hipotezave të	Aftësi të menaxhimit të të mësuarit vetjak si edhe të përdorimit metodik të dijeve të fituara dhe të burimeve parësore; Aftësi të transferueshme, të nevojshme për punësim, që kërkojnë: ushtrimin e nismave dhe përgjegjësi personale, vendimmarrje në kontekste komplekse dhe të paparashikueshme, aftësi të pavarura të të mësuarit, të kërkuara për vijimin e progresit profesional. Aftësi specifike në zgjidhjen e problemeve dhe ose në inovacion me qëllim zhvillimin e njohurive dhe të procedurave, si dhe integrimin e njohurive nga fusha të ndryshme. Të qenurit kritik mbi çështjet e njohurive në një fushë dhe mbi lidhjen ndërmjet fushave të ndryshme të tyre. Aftësi për të integruar dijet, menaxhuar situata komplekse, formuluar gjykime me të dhëna të pakët ose të paplota, por që përfshin reflektimin mbi përgjegjësitë sociale dhe etike që lidhen me aplikimin e njohurive dhe të gjykimeve të tyre.	Trajtimi i problemeve komplekse në mënyrë sistematike dhe krijuese duke dhënë gjykime edhe në mungesë të të dhënave të plota. Komunikim në mënyrë të qartë dhe të rrjedhshme në gjuhën amtare dhe në një gjuhë të huaj përfundimet e nxjerra dhe metodologjinë në një mjedis me specialistë dhe jospecialistë të fushës duke përdorur teknikat e duhura; Shqyrton dhe reflekton mbi norma, marrëdhënie sociale dhe etike dhe vepron për t'i ndryshuar ato. Demonstron aftësi drejtuese dhe vetëmenaxhuese në përballje me zgjidhjen e problemeve, ndryshimet në një mjedis kompleks, si dhe të vepruarit në mënyrë autonome në planifikim dhe vënie në jetë të detyrave në nivel profesional ose të barasvlershëm me të duke sjellë risi në fushën e punës dhe të studimeve, edhe kur çështja është komplekse, e paparashikuar dhe kërkon zgjidhje, duke integruar e përfshirë mjaft faktorë; Zbatimi i metodave dhe i teknikave, të përvetësuar, përditësimi, konsolidimi, zgjerimi dhe zbatimi i tyre si edhe nisja e udhëheqja e projekteve që mbështeten mbi to; Kryerja e vlerësimit, me sy kritik e të argumentuar, dhe hipoteza e koncepte abstrakte mbi të dhëna, për një problem të dhënë, si edhe dhënia e gjykimit dhe e zgjidhjeve të mundshme të tij.

³ referencimet kundrejt QF - EHEA

	reja. Njohuri të vlerësimit të pasigurisë, dyzimit dhe kufijve të dijeve të fituara.		
6	Përdor njohuri praktike dhe teorike të detajuara të një fushe, ku pjesë e tyre janë të avancuara dhe përfshijnë të kuptuarin kritik të teorive dhe parimeve të mirëpërcaktuara të fushave të tyre të studimit dhe të mënyrave me të cilat ato parime janë zhvilluar; Njohuri të metodave kryesore të hulumtimit dhe vlerësim kritik i metodikave të ndryshme të përshtatshme për zgjidhjen e problemeve në fushën e tyre të zbatimit; Njohuri të të kuptuarit të kufijve të proceseve dhe të procedurave si edhe ndikimi i tyre në analizat dhe interpretimet e mbështetura në fushat e tyre të zbatimit.	Cilësi dhe aftësi të transferueshme, të nevojshme për punësim, të cilët kërkojnë ushtrimin e disa përgjegjësive personale dhe vendim-marrëse; Aftësi të të kuptuarit dhe të zbatimit njohurive të fituara të tyre në mënyrë profesionale në përputhje me fushën e ekspertizës. Aftësi për të zbatuar konceptet mbështetëse dhe parimet jashtë kontekstit, në të cilin ata janë studiuar, duke futur, sa herë që është e përshtatshme, zbatimin e atyre parimeve, metodave dhe mjeteve nën një këndvështrim punësimi dhe për zgjidhjen e problemeve në fusha komplekse e specifike, duke krijuar dhe mbështetur argumentet për të zgjidhur problemet.	Përdorimi i një sërë teknikash të përcaktuara për të filluar dhe për të ndërmarrë analiza kritike të informacionit dhe propozimi i zgjidhjeve për probleme të paparashikuara të dala në pah nga ato analiza apo punë konkrete në këtë kontekst; Cakton synime administrative, menaxhon burime dhe ekepe, shfaq përgjegjësi në punë dhe në studime, që janë të paparashikuara dhe që kërkojnë zgjidhje problemesh ku bashkëveprojnë shumë faktorë. Shfaq krijimtari në hartimin e projekteve dhe iniciativë në menaxhimin e proceseve, që synojnë trajtimin e të tjerëve dhe rritjen e performancës së ekepeve. Komunikimi me efektivitet, në gjuhën amtare dhe në një gjuhë të huaj në një mjedis specialistësh ose jospecialistësh: i informacionit, me argumente dhe analiza të kryera në forma të shumëllojshme cilësore dhe sasiore, i teknikave çelës të disiplinave të ndryshme në fushat e tyre të zbatimit; i ideve, problematikave dhe zgjidhjeve përkatëse. Shpreh pikëpamje gjithëpërfshirëse dhe manifeston solidaritet me të tjerët për çështje të caktuara. Mbledh dhe interpreton të dhëna të rëndësishme për të dhënë gjykime që përfshijnë reflektimin në çështje të rëndësishme sociale, shkencore apo etike. Në mënyrë të vazhdueshme vetëzhvillon kompetencat ekzistuese me pikësynim marrjen përsipër të përgjegjësive të rëndësishme brenda strukturave të punësimit.
5	Përdor një sasi të konsiderueshme njohurish të specializuara të koncepteve dhe të parimeve, praktike dhe teorike, brenda një fushe pune dhe/ose studimi dhe	Aftësi të plota teorike dhe praktike që nevojiten për të gjetur zgjidhje, identifikuar dhe përdorur të dhëna për të formuluar e dhënë përgjigje krijuese dhe strategjike për probleme të	Ushtrimi i menaxhimit dhe mbikëqyrjes në kontekstin e aktiviteteve të punës ose studimit aty ku ka ndryshim të paparashikueshëm rrethanash; Vlerësimi i përshtatshmërisë së metodikave të ndryshme për

	dëshmon vetëdije për kufijtë e këtyre njohurive; Përdorimi, përpunimi dhe analiza e informacioneve specifike sasiore dhe cilësore të fushës së studimit dhe/ose punës; Demonstrimi i njohurive parimeve, teorive, metodologjive të aplikuara brenda fushës së studimit në një nivel të caktuar mbështetur në libra të avancuar, të cilat mundësojnë mbështetje në një fushë të caktuar të punësimit apo profesionit, për zhvillimin e vetë individit si dhe ndjekjen e studimeve të mëtejshme të cilit të parë apo nivelit 6 të kornizës; Përdorimi i parimeve të planifikimit, organizimit dhe kontrollit të proceseve në një fushë të veçantë të veprimtarisë; Njohuri për të zhvilluar kritere vlerësimi, si edhe gjykime në përputhje me teoritë bazë dhe konceptet e tematikave të studimit.	mirëpërcaktuara konkrete ose abstrakte, si dhe për të aplikuar njohuritë e marra në kontekstin e punës. Aftësi të të nxëniet që mundësojnë ndërmarrjen e studimeve të mëtejshme me njëfarë autonomie. Kryerja e operacioneve komplekse me anë të mjeteve të punës, makinerive, aparaturave, apo pajisjeve të tjera. Demonstrimi i aftësive për planifikim, organizim dhe kontroll të veprimtarive të punës, të cilët kërkojnë ushtrimin e disa përgjegjësi personale Aftësi për kontroll dhe mbështetje për personelin, duke siguruar shpjegime ose udhëzues për të realizuar një veprimtari specifike.	zgjidhjen e problemeve që lidhen me fushat e studimit apo të punës; Komunikimi i rezultateve të të nxëniet, ideve, aftësive dhe aktiviteteve, si dhe formulimi i përgjigjeve për probleme abstrakte dhe konkrete, me argumente të strukturuar si edhe në mënyrë efektive, përmes informacionit sasior dhe cilësor, në nivele të ndryshme me kolegët mbikëqyrësit dhe klientët, në gjuhën amtare dhe në një gjuhë të huaj; Kryerja e tërësisë së detyrave në rrethana të ndryshme, marrja e përgjegjësi menaxheriale për ndarjen e burimeve dhe trajnimin dhe përmirësimin e performancës së tij dhe të tjerëve; Punë në mënyrë të pavarur në rrethana të ndryshueshme, duke marrë përgjegjësinë për kryerjen e detyrave individuale dhe atyre të grupit në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe duke u angazhuar në punën në grup; Mbajtja e përgjegjësisë për performancën e punës; Marrja e përgjegjësisë për përdorimin e duhur të mjeteve të punës; Demonstrimi i kuptimit të boshllëqeve në njohuritë, shprehitë dhe kompetencat e veta, dhe marrja e masave të nevojshme për përmirësimin e tyre me anë të vetë-studimit dhe pjesëmarrjes në seminare, trajnime etj. Tregon operacionalitet dhe shkathtësi brenda fushës së tij të kompetencës, si dhe ka aftësi të shprehë gjykime të bazuara në njohuritë e tij për çështje sociale dhe etike.
4	Njohuri faktike dhe teorike në një kontekst të gjerë brenda një fushë studimi dhe/ose pune; Njohuri të thella teorike faktike në një kontekst të gjerë brenda fushës së studimit dhe/ose të punës; Njohuri për mënyrat e përpunimit dhe përdorimit të informacionit kompleks;	Një gamë të gjerë të aftësive njohëse dhe praktike për të zgjidhur problemet komplekse; Demonstrimi i të menduarit kreativ dhe aplikimi i metodave dhe mënyrave alternative në situata apo mjedise të panjohura dhe / ose të njohura;	Ushtrimi i vetëmenaxhimit brenda udhëzimeve të kontekstit të punës dhe/ose studimit, të cilat janë zakonisht të parashikueshme por në ndryshim; Demonstrimi i iniciativës dhe aftësisë për t'i vendosur vetes qëllime, për të planifikuar, për të justifikuar veprimet e tyre, si dhe të marrë përgjegjësinë për to; Marrja e përgjegjësisë gjatë

	Shprehja e ideve me gojë dhe me shkrim, formulimi i detyrave, udhëzimeve, shpjegimeve, duke përdorur terminologjinë përkatëse; Njohuri të thella lidhur me demokracinë dhe shoqërinë civile.	Aftësi për të shqyrtuar detyra dhe probleme në një fushë të punës dhe / ose studimit nga këndvështrime të ndryshme sipas kriterëve të përcaktuara më parë; Aftësi për të transferuar njohuri dhe aftësi ndërmjet fushave të ndryshme të studimit ose të punës në kryerjen e detyrave komplekse dhe zgjidhjen e problemeve specifike; Aftësi për të kryer operacione komplekse me anë të veglave të punës, instrumenteve matëse, makinerive dhe aparaturave. Aftësi për të organizuar, kontrolluar dhe mbështetur personelin, duke dhënë shpjegime ose udhëzime për të realizuar një aktivitet të veçantë; Aftësi për të vlerësuar cilësinë e produktit përfundimtar, si dhe të performancës së anëtarëve të ekipit; Aftësi për të zhvilluar një plan veprimi duke përdorur burimet në dispozicion.	monitorimit ose mbikëqyrjen së punës rutinë të të tjerëve; Aftësi për të shprehur një qëndrim kritik dhe për të marrë përgjegjësinë duke aplikuar teknologjitë e kërkuara; Punë në mënyrë të pavarur në kushte të ndryshueshme; Aftësi për të marrë vendime lidhur me kualifikimin e mëtejshëm dhe zhvillimin e ardhshëm të karrierës bazuar në kompetencat e veta; Demonstrimi i vetëdijes për mundësitë e aftësimit të mëtejshëm; Aftësi për punë në mënyrë konstruktive në grupe heterogjene; Aftësi për të vendosur, në mënyrë të pavarur, për qasjen e prezantimit të suksesshëm në publik të llojeve të ndryshme të informacionit në fushën e studimit dhe / ose të punës; Kryerja e detyrave komplekse në kushte të ndryshueshme dhe marrja e përgjegjësisë për punën e të tjerëve dhe zgjidhjen e problemeve specifike;
3	Njohuri të fakteve, parimeve dhe koncepteve të përgjithshme në një fushë studimi dhe/ose pune; Njohuri për mënyrën e kërkimit, nxjerrjes, përpunimit dhe përdorimit të llojeve të ndryshme të informacionit; Njohuri për llojet e materialeve, instrumenteve, veglave të punës, dhe makinerive, si dhe për ndërlidhjen midis tyre në një fushë të caktuar	Aftësi bazë njohëse dhe praktike të nevojshme për të përmbushur detyra dhe zgjidhur probleme duke përdorur metoda, material, mjete pune dhe informacion bazë; Aftësi për të kryer, në mënyrë të pavarur, detyrat e mëparshme; Aftësi për të marrë vendim për një ndryshim të caktuar duke ndjekur rregullat dhe udhëzimet e nevojshme, në rastet kur kushtet e punës ndryshojnë;	Marrja e përgjegjësisë për të kryer detyrat në punë dhe /ose studim; Përshtatja e sjelljeve vetjake në rrethana të caktuara për zgjidhjen e problemeve; Punë në mënyrë të pavarur në kushte të ndryshueshme, duke marrë përgjegjësinë për të kryer detyrën e caktuar dhe për të vlerësuar performancën e vet në bazë të kriterëve të përcaktuara më parë; Demonstrimi i aftësisë për të marrë vendime në lidhje me arsimin e tij / saj dhe zhvillimin e ardhshëm të

	veprimtarie pune; Njohuri të përdorimit të terminologjisë përkatëse të fushës së studimit.	Aftësi për të kryer operacione komplekse me anë veglave të ndryshme të punës, makinerive aparatura dhe instrumenteve matëse; Aftësi për të kuptuar udhëzime, detyra dhe shpjegime të ndryshme nga ato të studiuar më parë; Aftësi për të shpjeguar veprimtaritë e realizuara, duke propozuar zgjidhje të reja.	karrierës përmes vetë- vlerësimit të kompetencave të tij / saj; Demonstrimi i vetëdijes për mundësinë për të vazhduar kualifikimin e mëtejshëm; Gatishmëri për të marrë pjesë në trajnime, duke e identifikuar fushën në të cilën është e nevojshme për të marrë më shumë njohuri, shkathtësi dhe kompetenca; Komunikim në mënyrë efektive me kolegët, klientët dhe eprorin e drejtpërdrejtë.
2	Zotërim i njohurive themelore faktike në një fushë të caktuar të studimit dhe / ose punës; Njohuri si të sigurojë, përzgjedhë dhe përdorë informacion të thjeshtë; Zotërimi i njohurive bazë rreth fushave të rëndësishme sociale (të tilla si familja, shkolla, mjedisi i punës , komuniteti etj.); Njohja e mundësive dhe rreziqeve të përdorimit të teknologjive të kërkuara në mënyrë të pavarur.	Zotërimi i aftësive bazë njohëse dhe praktike të nevojshme për të kryer detyra të thjeshta, për të zgjidhur probleme rutinë dhe për të realizuar veprimtari rutinë; Zbatimi i një numri të kufizuar aftësish për të kryer detyrat më komplekse në kontekste të njohura; Kryerja e operacioneve të thjeshta duke përdorur mjete pune dhe makineri të thjeshta; Aftësi për të orientuar vetveten dhe për të vepruar siç duhet në një kontekst të veçantë. Aftësi për të shpjeguar veprimtari të cilat ai/ajo nuk mund t'i realizojë, si dhe arsyen përse.	Punë apo studim nën mbikëqyrje dhe me pak pavarësi. Ushtrimi i veprimtarisë në një shkallë relative të autonomisë në kontekste të njohura, duke marrë përgjegjësinë për kryerjen e një detyrë të caktuar; Veprimtari pune në kontekste të panjohura në vijim të udhëzimeve me shkrim ose me gojë të mbikëqyrësi; Veprimtari pune rutinë në rrethana të pandryshueshme; Demonstrimi i vetëdijes për të vijuar kualifikimin e tij / saj; Shkëmbime informacioni më gojë dhe shkrim; Komunikimi me sukses në një mjedis të ndryshueshëm shoqëror dhe kulturor; Demonstrimi i nevojës për të marrë disa kompetenca kyçe të rëndësishme (gjuhë amtare, matematikë, shkrim-lexim kompjuter etj.); Punë në grup, duke pranuar dhe shprehur një opinion dhe / ose kritikë.
1	Njohuri bazë për mjedisin që e rrethon por ka nevojë për praktikë dhe trajnim të vazhdueshëm.	Aftësi të nevojshme praktike për të kryer detyra të thjeshta të përditshme. Aftësi për të aplikuar	<i>Kompetencat personale, qytetare dhe dixhitale</i> - është i aftë për të punuar nën mbikëqyrje, duke ndjekur një model apo udhëzim të caktuar; (ii) për të

	Njohuri bazë për mirëqenien dhe kujdesin për mjedisin. Njohuri të përgjithshme bazë.	njohuritë e nevojshme të fituara gjatë shkollimit, për të kryer detyra të ndryshme. Është i aftë të bëjë supozimet të bazuara në informacionin e mbledhur për botën.	zgjedhur burimet e nevojshme për informacion ndihmuar nga mësuesi, për të bërë një detyrë shkolle individualisht ose në grup; (iii) për të qenë i vlerësuar dhe për të vlerësuar të tjerët me ndihmën e mësuesit <i>Të menduarit dhe të nxëniet për të mësuar kompetencat</i> - Është i aftë për të studiuar dhe punuar me të tjerët për të marrë dhe ofruar informacion <i>Komunikimi dhe kompetencat e shprehjes</i> -Është i aftë për të: (i) biseduar me vetë-besim dhe komunikuar me shkrim; (ii) kuptuar dhe shprehur me gojë dhe me shkrim në gjuhë të huaja, për nevojë ose për situata të thjeshta; (iii) mbrojtur të drejtat e tij/e saj pa cenuar të drejtat e të tjerëve.
--	--	--	--